

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De pertinacia considerationes et signa

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

De pertinacie nota

ipsi tamen nequaquam sunt penis hereticorum plectendi nec infamia notandi. sicut apud scholasticos theologos in preclara vniuersitate parisiensi frequenter obseruatur. quos protestano generalis et aditionalis reuocatio inuit ad hoc ne de pertinacia notarentur iuncta humilitate qua protinus reuocant errorem ne dum conditionaliter sed absolute / quod reuocatio sufficit magistris ad purgationem nec ab actibus studij legitimis exercendis vel consequendis reuocatis obinde repelluntur

Consideratio. vii.

Protestatio generalis / aut conditio / nalis reuocatio / non obstat quin sic protestans aut reuocans dici possit suspectus de heresi. quoniam quod leuiter. quoniam vehementer. aliquando violenter. Patebit hec consideratio per precedentes. si docuerim quod est di / cendus de heresi vel leuiter vel vehementer vel violenter suspectus. Et hoc alias latiori sermone declarauimus / nunc summatim repetatur. Itaque suspitio leuis puenit ex signis exterioribus operum vel uerborum. ex quibus cognitio accipitur iudicium quod concludi potest non quod frequenter. sed raro seu contingenter. ut in paucioribus / quod talia agens vel dicens est hereticus. Itaque sequentia leuis est et thopica. si cur arguerem. Petrus non uenit ad ecclesiam in solennitate natiuitatis beate Marie uirginis ergo non bene sentit de ea. vel sic Petrus assumit nomen dei frequenter in uanum. de iuris et negas eum. ergo non bene credit de eo.

Porro uehemens suspitio prouenit ex signis exterioribus operum vel uerborum. ex quibus cognitio accipitur argumentum concludens frequenter et in pluribus. quod talia agens vel dicens est hereticus. ut si quis neget explicito. palam. et publice ea que debet ex officio scire pro quibus alij quis possit in rei ueritate negatio talis ex ignorantia puenire. vel animi leuitate. non ex heretica prauitate. Dicimus demum suspitionem esse uolentem que sumitur ex signis exterioribus operum vel uerborum. ex quibus cognitio concludi solet efficaciter et ut semper / quod talia agens vel dicens est hereticus / quemadmodum si quis predicet publice quod ipse non fuit uerus deus. quod deus non est diligendus super omnia / quod licitum est passim homines occidere sicut bestias. quod iuramenta non sunt tenenda. aut si patenter adoret sepulcrum Machometi. uel si deferat habitum iudeis appropriatum. non quidem ioco faciens hoc. sed serio. Costat nempe quod possibile est

talia facientem uel agentem tenere ueraciter interius fide catholica. sicut de salomone idolatrante. et de marcellino idolis sacrificante dicunt multi / quod neuter eorum fuit hereticus in mente. Subiominus ecclesia de exterioribus iudicans non de occultis / arguet in talibus uolentem presumptionem et sine eam feret iudicium. Exemplo salomonis de meretricibus. i. Regum. iij. et hoc nisi talis uolenter suspectus se legitime purgauerit. allegando uel ignorantiam uel timorem. uel fictionem. uel aliquid huiusmodi / paratum corrigi se demonstrans. Quo circa patet ualere plurimum circa suspitiones huiusmodi assumendas pro argumentis considerare consuetudines patriarum locorum temporum. personarum. modos et indicia. Euenit quippe quod uerbum uinum dabit suspitionem heresis in uno loco uel in una persona. quod in alio loco uel persona nihil reputabitur. Exemplum de negantibus et desipientibus deum quotidianis uerbis in certis partibus quod in alijs partibus multis horridum iudicantur et heresi proximam.

Has interim consi

derationes duodecim posuisse uelut in transitu suffecerit. xxij. mensis octobris anni M. cccc. xx. in ciuitate Constantiensi ubi factum agebatur generale concilium. protestante eo qui est deus benedictus in secula Amen
Finit

Sequuntur. vii. con

derationes sine totidem signa quibus solet aliquis de pertinacia notari uel committi. circa materiam heretice prauitatis. premitendo qualis sit pertinacie diffinitio uel ratio.

Pertinacie propria ratio que errantem in fide seu hereticantem efficit hereticum. consistit in de prauatione uoluntatis per superbiam. aut aliud officium. dum non uult errans cauta sollicitudine querere ueritatem aut dum perspete monstratque reuult assentire uel errorem dimittere. Dicitur enim pertinax sine ysidorum quasi imprudenter tenax. qui persistit in illo scilicet quod de heretico dimittit. Ceterum pertinacie signum exterius multiplex inuenitur. Cum quis sustinet ex coactione uel uero. nec potest sufficere excusare. Et si sumit ex iuris presump

Alterum dum citatus pro leui / superfluo de etiam suspitione / iudicialiter renuit cō parere / vel respondere / et amplius si sit presumptio rehemens aut violenta et hec si milititer oritur et iuris fictione. Alterum est pertinacie signum / dum quis asserit et defendit errorem / cuius opposita veritate tenet explicita fide tenere. Tenetur. Inq̄ vel ex publica obseruatione / vel ex cōmuni doctrina ecclesie / vel ex officio seu statu suo vel ex informatione sufficiēti / vel ex naturali iudicio rationis / quā admodū quilibet capat rationis tenet explicita credere neduz articulos fidei si sit christianus / sed etiam principia legis naturalis / que sunt de primis imp̄sionibus et inscriptiōibz indelēbilibus / vt sūt p̄cepta decalogi / recepta s̄m planū et vsitātū intellectū apud oēs vtēs ratione. Non deprauata in quacūqz lege. Alterum pertinacie signū dū quis veritatem fidei nedū non querit cauta sollicitudine / sed declarationez eius impedit ne veniat ad lucē / maxime si consiliū fidei speciale vel generale p̄pter hoc in se vel i suis impedit / directe vel indirecte molestat atqz persequatur. Alterū pertinacie signū dū quis veritate eccie docētes seu determinantes odire se mōstrant / et pro se q̄ verbis factis etiam si dicat seu protestetur se velle tenere quod ecclesia tenet vel determinabit / et q̄ paratus est stare iuri / quia si facta contradicant hoc ē equitas simulata / que duplex est iniquitas / solent etiam quantumlibet heretici taliter protestari / se catholicos esse qd̄ eos ab heresi nō excusat. Alterum pertinacie signum / dum quis negat veritatem q̄ prius docuit / vel cōfessus est nec est probabile q̄ sit etiam oblitus / quoniam s̄m iura p̄mo dicio credi debet. Alterum pertinacie signum / dum quis petit declarationē veritatis a peritis doctoribz seu iudicibus quedum facta est nihilominus repudiat nulla penitus assignata ratione. Alterum pertinacie signum. dū quis potens cōmouet seditiones / suscitāt bella in populis et regnis / ideo quia facta est alicuius veritatis catholice declaratio vel erroris reprobatio. Alterum pertinacie signum / dū quis iurat se male mori quoniam contra honorem suum quicūqz permittit fieri / vel errorem aliquem reuocare. ponit enim obicē p̄ime atqz veritati. Alterum pertinacie signum. dum quis

fovet errantem et defendit iudicialiter vel extra iudicialiter sciens nihilominus / aut scire debens hunc errare. Alterum pertinacie signum. dum quis non resistit erroribus dum potest et debet / debet inq̄ vel ex officio sicut iudex / vel ex fraternali caritate sicut vniuersi / quoniam agentes et consentientes s̄m apostolorū pari pena puniuntur / consentiunt autem qui alios dum possunt / vt dicit canon / ab errore non reuocāt. Deniqz ista latius declarat ockam quarta parte primi dyalogorū s̄m que signa poterit applicatio particulariter fieri t̄c.

Explicunt duodecim considerationes. s̄m totidem signa quibus solet aliquis de pertinacia notari vel conuinci. circa materiam heretice prauitatis. premittendo q̄ lis sit pertinacie diffinitio vel oratio.

Incipit tractatus

magistri Jobannis de Berson. quomodo et an liceat in causis fidei / a summo pontifice appellare / seu eius iudiciū dedinare.

Queritur vtruz hec assertio sit catholica. Tam iure diuini promulgato. q̄ etiam humano / quibus sacrorum canonum auctoritas innititur. nulli fas est a supremo iudice videlicet apostolica sede seu romano pontifice / iesu christi vicario in terris / appellare. aut illius iudiciū in causis fidei / que tanq̄ maiores ad ipsum et sedem apostolicam deferende sunt dedinare. Arguitur q̄ sic auctoritate sanctissimi domini Hartini papae quinti / in sua constitutione ad perpetuam rei memoriam / facta et promulgata in consistorio generali celebrato Constanti. sexto idus marcij / pontificatus sui anno primo. vbi reperitur hec assertio sicut dicitur et videtur in canonū littera manifeste dari.